

FI lausuntopyyntö VV

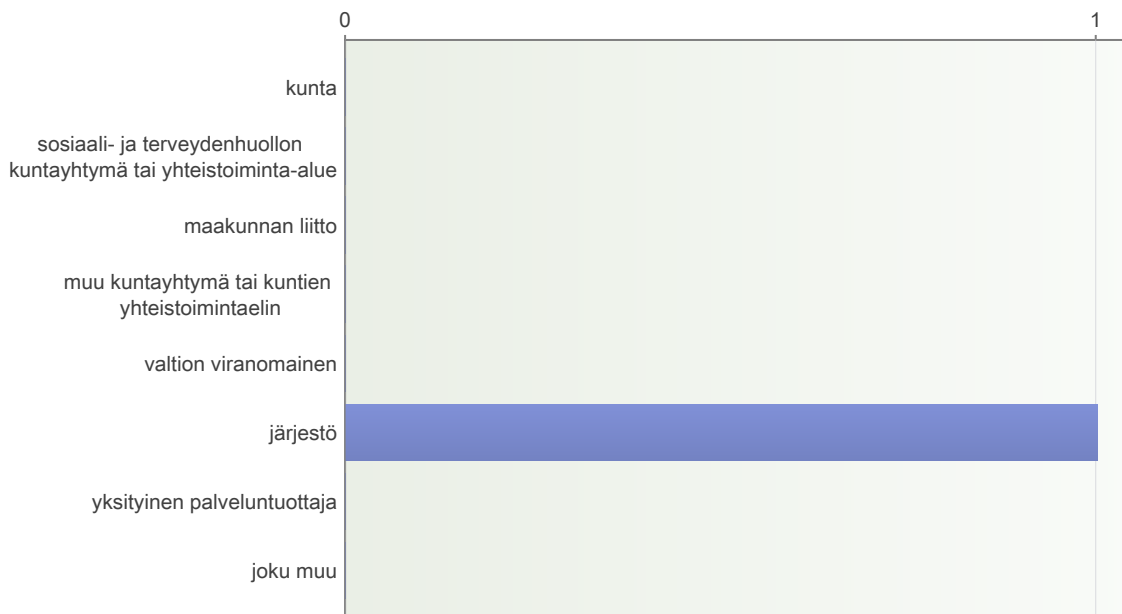
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry	Ella Keski-Panula	0407023291, ella.keski-panula@syl.fi	17.3.2017	Suomen ylioppilaskuntien liiton hallitus

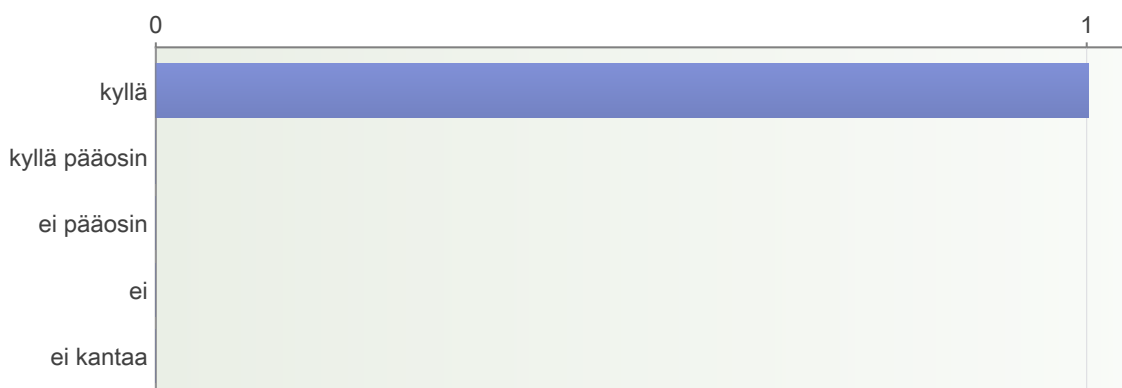
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- SYL katsoo, että esitys voisi kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta myös korkeakouluopiskelijoiden välillä. Sosiaali- ja terveysministeriön vuoden 2012 selvityksen mukaan kunnallisessa opiskeluterveydenhuollossa oli puutteita palveluiden saatavuudessa ja eroja eri paikkakuntien välillä. Myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) asetuksen toimeenpanon seuranta ja valvontaa varten vuonna 2014 keräämät tulokset osoittivat huomattavia puutteita kunnallisessa opiskeluterveydenhuollossa. (STM 18:2012 ja THL 21/2014)

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja ja hallita kustannuksia. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen on tärkeää myös opiskelijoiden kohdalla. Korkeakouluopiskelijoiden yhdenvertaista opiskeluterveydenhuoltoa toteutetaan parhaiten laajentamalla valtioneuvoston linjauksen mukaan (21.12.2016) toimiva Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) myös ammattikorkeakouluopiskelijoille.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Ei vastauksia.

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suomen ylioppilaskuntien liitto kiittää valinnanvapauslakiluonnoksen ratkaisua, jossa terveydenhuoltolain 17§:ssä säädettyä opiskeluterveydenhuollossa palveluntuottaja valikoituu opiskelupaikan perusteella (valinnanvapauslakiluonnos 12§). Ratkaisu mahdollistaa opiskeluterveydenhuollon toiminnallisen ja lainsäädännöllisen kokonaisuuden säilymisen ja ylläpitää toimivan oppilaitosyhteistyön edellytyksiä. Toimiva opiskeluterveydenhuolto nivoo osaltaan yhteen oppilaitosyhteistyön (opintoneuvonnan ja opintopsykologit), yhteistyön opiskelijajärjestöjen sekä tutortoiminnan kanssa, toimivan yhteyden matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdehankkeiden sekä opiskelijaliikunnan ja -asumisen kanssa.

Korkeakouluopiskelijoiden osalta tulee toteuttaa valtioneuvoston linjaukset (21.12.2016) opiskeluterveydenhuollon kehittämisestä: "Opiskeluterveydenhuolto on tehtyjen arviointien perusteella tarkoituksenmukaista kehittää laajentamalla YTHS-malli koskemaan kaikkia korkeakouluopiskelijoita. YTHS toimisi korkeakouluopiskelijoiden (yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijat) opiskeluterveydenhuollon valtakunnallisena ja lakisääteisenä toimijana, joka järjestää ja tuottaa kaikkien korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut.

YTHS tarjoaisi valinnanvapauden ulkopuolella yhteisöterveyden palvelut. Lisäksi YTHS tarjoaisi yksilöllisiä terveyspalveluita, joiden palveluvalikoiman lähtökohtana on YTHS:n nykyinen palveluvalikoima mutta jota kehitetään edelleen opiskelijoiden erityisesti työyhteisönsä liittyvien erityisten tarpeiden mukaisesti. YTHS tarjoaisi näin perusterveydenhuollon ja valinnanvapauslainsäädännön tarkoittaman laajennetun perustason tietyt palvelut (yleisterveydenhuollon palveluita, suun terveydenhuolto, erikoistason palveluita kuten gynekologi- ja ihotautien ja mielenterveyspalveluita).

Korkeakouluopiskelijat valitsivat lisäksi oman suoran valinnan perustason palvelujen tuottajan kuten muikin väestö ja ovat siten yhdenvertaisesti valinnanvapauden piirissä. Opiskelijan asiakkuus voidaan mahdollisesti ottaa huomioon siten, että suoran valinnan palvelun tuottajan korvaus olisi alempi korkeakouluopiskelijoiden osalta."

Korkeakouluopiskelijalla tulee opiskeluterveydenhuollon (terveydenhuoltolaki 17§) palveluiden lisäksi olla oikeus yhdenvertaisesti valita oma suoran valinnan palvelujen tuottaja, kuten muillakin kansalaisilla. Tältä osalta on tietenkin selvää, että korkeakouluopiskelijat ihmisinä nauttivat yhtäläisesti samanlaisesta perustuslain 6 ja 19 §:n normikokonaisuuden ja kv. ihmisoikeussopimusten mukaisesta suojasta kuin muutkin Suomen oikeuspiirissä olevat ihmiset sekä siten oikeutettuja valitsemaan oman suoran valinnan palvelun tuottajan toimivien opiskeluterveydenhuollon palveluiden lisäksi.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Ei vastauksia.

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Ei vastauksia.

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Ei vastauksia.

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuuista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Ei vastauksia.

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Ei vastauksia.

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Ei vastauksia.

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Ei vastauksia.

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Ei vastauksia.

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Ei vastauksia.

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Ei vastauksia.

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

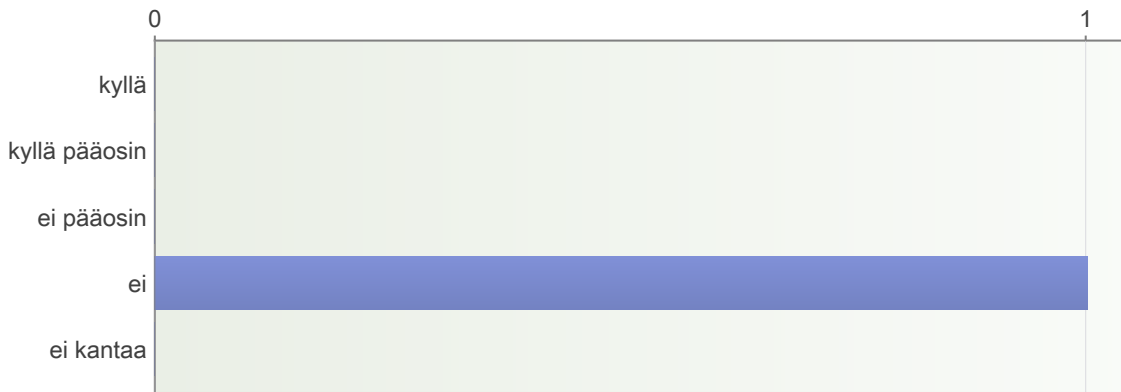
Ei vastauksia.

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain 51§:n luonnos on Suomen ylioppilaskuntien liiton mielestä keskeneräinen ottaen huomioon hallituksen linjauksen opiskeluterveydenhuollosta (21.12.2016). Rahoitus korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen toteuttajan (YTHS) ja suoran valinnan palvelujen tuottajan välillä jakautuvasta kapitaatiokorvauksesta tulisi myös säätää. Tässä kysymyksessä tulee hakea samankaltainen ratkaisu työterveyshuollon kanssa. Kapitaatiokorvaus työterveyden sairaanhoidon piirissä oleville on pienempi, väestötasolla laskettuna. Samoin tulee menetellä opiskeluterveydenhuoltoon oikeutettujen korkeakouluopiskelijoiden kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon yhteisöterveyden palvelut sekä yksilölliset terveystalvet mahdollistavat sen, että opiskeluterveydenhuolto toimii jatkossakin eheänä opiskelijan opiskelukykyä edistävänä kokonaisuutena. Opiskeluterveydenhuollon ja suoran valinnan palveluiden välisiä palveluketjuja tulee muutoksen myötä kehittää entisestään yhteistyöllä. Näin estetään opiskelijoiden putoaminen palvelujen väliin, mutta myös estetään palvelujen mahdollista päällekkäiskäyttöä.

SYL esittää seuraavaa muutosta lakiin:

Valinnanvapauslain luonnos 51§: "Kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä, joita ovat maakuntien asukkaiden ikä, sukupuoli ja työssäkäynti."

Muutetaan muotoon: "Kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä, joita ovat maakuntien asukkaiden ikä, sukupuoli, työssäkäynti ja maakunnassa opiskelevien korkeakouluopiskelijoiden määrä."

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Ei vastauksia.

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Ei vastauksia.

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Ei vastauksia.

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Ei vastauksia.

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

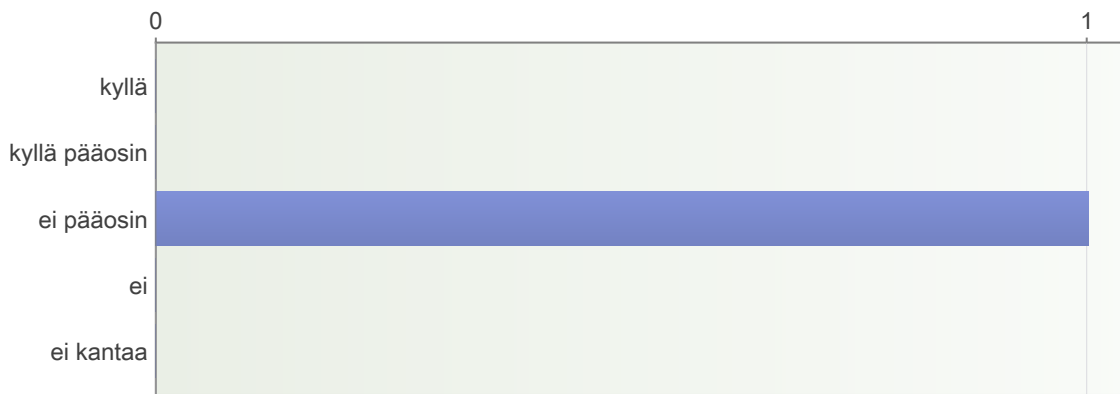
Ei vastauksia.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Ei vastauksia.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimiva suun terveyden palvelukokonaisuus on keskeinen osa opiskeluterveydenhuoltoa toisella sekä korkeasteella. Opiskeluterveydenhuollon piirissä toimiva yhtenäinen suun terveyden palvelukokonaisuus mahdollistaa opiskelijoiden terveyden kokonaisvaltaisen huomioinnin, eikä palveluiden pirstaloiminen olisi tarkoituksenmukaista.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Ei vastauksia.

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain luonnos 51§: "Kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä, joita ovat maakuntien asukkaiden ikä, sukupuoli ja työssäkäynti."

Muutetaan muotoon: "Kiinteän korvauksen suuruutta määritettäessä maakuntien on noudatettava kansallisia tarvetekijöitä, joita ovat maakuntien asukkaiden ikä, sukupuoli, työssäkäynti ja maakunnassa opiskelevien korkeakouluopiskelijoiden määrä."